

UDSKRIFT
AF
ØSTRE LANDSRETS DOMBOG

D O M

Afsagt den 6. februar 2013 af Østre Landsrets 18. afdeling
(landsdommerne Steen Mejer, Ulla Staal og Lisbeth Adserballe (kst.) med domsmænd).

18. afd. nr. S-3812-12:

Anklagemyndigheden

mod

1) **Tiltalte 1**

(cpr.nr. 110482-)

(advokat Jacob Kiil, besk.)

2) **Tiltalte 2**

(cpr.nr. 180183-)

(advokat Ulrik Rasmussen, besk.)

3) **Tiltalte 3**

(cpr.nr. 060963-)

(advokat Søren Juul, besk.)

Københavns Byrets dom af 20. september 2012 (SS 3-21001/2012) er anket af **Tiltalte 1**

, **Tiltalte 2** og **Tiltalte 3** med påstand om frifindelse.

Anklagemyndigheden har påstået stadfæstelse.

Tiltalte 1 er tidligere straffet ved den 18. februar 2011 at have vedtaget et bødeforlæg fra Københavns Politi på 5.000 kr. for overtrædelse af retsplejelovens § 32 b, stk. 2, jf. § 31, stk. 1, nr. 2, jf. medieansvarslovens § 10, stk. 1.

Tiltalte 3 er tidligere straffet ved den 27. januar 2011 at have vedtaget et bødeforlæg fra Københavns Politi på 10.000 kr. for overtrædelse af markedsføringslovens § 4, jf. § 30, stk. 3, jf. medieansvarslovens § 27, stk. 2.

Forklaringer

Der er i landsretten afgivet supplerende forklaring af de tiltalte, der alle har forklaret i det væsentlige som i byretten.

Tiltalte 1 har supplerende forklaret blandt andet, at de af ham i byretten angivne procentsatser vedrørende anvendte ord fra kendelsen i artiklerne alle er procentsatser i forhold til kendelsens samlede antal ord. Han har som journalist arbejdet med kriminalsager i mere end fire år, og han har årligt fået aktindsigt i 15-20 kendelser og skrevet ca. 50 artikler af tilsvarende karakter som de her omhandlede. Sagen har betydet, at han ikke længere kan få aktindsigt i sager hos Syd- og Sønderjyllands Politi og ved Retten i Esbjerg, da man her angiver at frygte, at han vil benytte aktindsigten til andet end til støtte for journalistisk arbejde.

Tiltalte 2 har supplerende forklaret blandt andet, at hun under interviewet af sigtedes søster gjorde brug af kendelsens oplysninger om, at sigtede havde forklaret at have overnattet hos søsteren, og at der var fundet spor efter blod i gulvafløbet i søsterens badeværelse. De øvrige oplysninger fra sagen, som hun gjorde søsteren bekendt med, havde hun ikke nødvendigvis kun fra kendelsen, men muligt også fra politiet og Ekstra Bladet.

Retsgrundlag

Det fremgik af tidligere gældende retsplejelovs § 41 a, stk. 4, jf. stk. 1 – som affattet ved lov nr. 362 af 2. juni 1999 om styrkelse af samarbejdet mellem retterne og presse – at personer, der var omfattet af lovens § 172, stk. 1, 2, eller 4, efter anmodning kunne få udskrift af bl.a. retsbogen, når sagen var endt, dog kunne aktindsigt ikke gives, dersom retsmødet var holdt eller forklaringer var afgivet helt eller delvist for lukkede døre, medmindre dørlukningen alene var bestemt af hensyn til ro og orden i retslokalet. Ifølge § 41 a, stk. 6, måtte en i medfør af stk. 4 udleveret retsbogsudskrift ikke være tilgængelig for andre end massemediets journalister og redaktionsmedarbejdere og måtte kun bruges til støtte for

journalistisk og redaktionelt arbejde. Om § 41 a, stk. 6, hed det i forarbejderne, jf. Folke-
tingstidende 1998-99, Tillæg A, s. 2036:

”Efter *stk. 6* må de udskrifter og dokumenter, som journalisten får aktindsigt i, ikke være tilgængelige for andre end de journalistiske og redaktionelle medarbejdere ved det pågældende massemedie. Det præciseres endvidere, at dokumenterne m.v. kun må anvendes til støtte for journalistisk og redaktionelt arbejde. Bestemmelsen indebærer bl.a., at de pågældende udskrifter og dokumenter ikke over for offentligheden eller uvedkommende personer må gengives ordret i lange sammenhængende passager. Offentlig gengivelse som illustration/dokumentation i medierne eller ved oplæsning i radio eller TV er ikke tilladt. Indholdet af dokumenterne m.v. må heller [ikke] foreholdes nogen under interviews. Princippet i retsplejelovens § 182 om, at vidner ikke må påhøre andres forklaringer i sagen, vil således ikke kunne undergraves ved ordrette gengivelser af retsbogsudskrifter i massemedierne.”

Ved lov nr. 215 af 31. marts 2004 om ændring af retsplejeloven og forskellige andre love (Offentlighed i retsplejen) blev bl.a. retsplejelovens § 41 a ophævet, og i stedet blev nu-gældende §§ 41 a – 41 g indsat. Formålet med lovændringen var at udvide adgangen til aktindsigt ved domstolene og i øvrigt at modernisere retsplejelovens regler om offentlighed i civile sager og straffesager med henblik på at sikre den størst mulige åbenhed og indsigt i domstolenes arbejde. I lovforslagets almindelige bemærkninger hedder det endvidere bl.a., jf. Folketingstidende 2003-2004, Tillæg A, s. 599 og 602:

”Justitsministeriet kan tilslutte sig Retsplejerådets generelle synspunkter om betydningen af offentlighed i retsplejen. Det må således anses for at være af væsentlig betydning i et moderne rets- og informationssamfund, at der er en meget vid offentlighed i retsplejen. En høj grad af åbenhed og indsigt for borgerne og pressen med domstolenes arbejde er en forudsætning for offentlighedens tillid til og kontrol med retsvæsenet.

...

Justitsministeriet kan også tilslutte sig Retsplejerådets forslag om, at adgangen til aktindsigt efter en konkret vurdering skal kunne begrænses, i det omfang det af ganske særlige grunde er påkrævet af hensyn til forebyggelse, opklaring og forfølgning af lovovertrædelser, samt i det omfang dokumentet indeholder oplysninger om enkeltpersoners rent private forhold eller virksomheders erhvervshemmeligheder, og offentlighedens indsigt i retssager findes at burde vige for væsentlige hensyn til de pågældende.”

Efter retsplejelovens § 41 b, stk. 1, kan enhver forlange at få udleveret kopi af domme og kendelser. Retten til aktindsigt omfatter dog ikke kendelser i straffesager, der ikke er endeligt afsluttet, medmindre aktindsigt søges af personer, der er omfattet af lovens § 172, stk. 1, 2 eller 4, til brug for journalistisk eller redaktionelt arbejde, jf. § 41 b, stk. 2, nr. 3. I for-

arbejderne til § 41 b, stk. 2, nr. 3, hedder det, jf. Folketingstidende 2003-04, Tillæg A, s. 633:

”Stk. 2, nr. 3, er udtryk for en tidsmæssig begrænsning i retten til aktindsigt i en bestemt type *dokumenter*, nemlig *kendelser i straffesager*.

Det foreslås, at der er adgang til aktindsigt i kendelser i straffesager, når sagen er endeligt afsluttet.

Om forståelsen af udtrykket »endeligt afsluttet«, der også anvendes i nr. 2, henvises til bemærkningerne til den foreslåede regel i § 41 d, stk. 1, 3. pkt.

Det forekommer, at kendelser afsagt eksempelvis under efterforskningen af en straffesag angår forhold, der senere udskilles til behandling under forskellige sager. Som eksempel kan nævnes en kendelse om indgreb i meddelelsehemmeligheden, der vedrører flere telefoner eller lignende. I sådanne tilfælde er der først adgang til aktindsigt i kendelsen, når alle de pågældende sager er endeligt afsluttet.

...

Som en undtagelse foreslås det, at den tidsmæssige begrænsning i adgangen til aktindsigt i kendelser i straffesager ikke skal gælde, når massemedier søger aktindsigt til brug for journalistisk eller redaktionelt arbejde. Undtagelsen gælder for personer omfattet af retsplejelovens § 172, stk. 1, 2 eller 4, jf. nærmere bemærkningerne til § 41 f, og disse personer vil derfor kunne få aktindsigt i kendelser i straffesager, når kendelsen er afsagt. Til gengæld foreslås det, at så længe sagen ikke er endeligt afsluttet, må kendelserne ikke være tilgængelige for andre end massemediets journalister og redaktionsmedarbejdere og må kun bruges til støtte for journalistisk og redaktionelt arbejde, jf. forslaget til § 41 f, stk. 6, 2. pkt., og bemærkningerne hertil.”

Af retsplejelovens § 41 f, stk. 6, 2. pkt., fremgår, at kopier af kendelser i straffesager, der udleveres til pressen i medfør af § 41 b, indtil sagen er endeligt afsluttet, ikke må være tilgængelige for andre end pressen og kun må bruges til støtte for journalistisk arbejde. I forarbejderne til bestemmelsen i § 41 f, stk. 6, 2. pkt., hedder det, jf. Folketingstidende 2003-04, Tillæg A, s. 644:

”Stk. 6, 2. pkt., bestemmer i tilknytning hertil, at når personer, der er omfattet af retsplejelovens § 172, stk. 1, 2 eller 4, i medfør af den foreslåede § 41 b får udleveret kopi af en kendelse i en straffesag, før sagen er endeligt afsluttet, må kopien, indtil sagen er endeligt afsluttet, ikke være tilgængelig for andre end massemediets journalister og redaktionsmedarbejdere og må kun bruges til støtte for journalistisk og redaktionelt arbejde. I modsætning til forbuddet i 1. pkt. gælder forbuddet i 2. pkt., der i øvrigt ganske svarer til forbuddet i 1. pkt., således kun indtil det tidspunkt, hvor sagen er endeligt afsluttet, og hvor enhver derfor vil have adgang til aktindsigt i kendelsen, jf. den foreslåede § 41 b. Efter dette tidspunkt reguleres massemediets anvendelse af de pågældende kopier af kendelser i straffesager alene af lovgivningens almindelige regler samt af den foreslåede regel om anonymisering i forbindelse med offentlig gengivelse af domme og kendelser i straffesager, jf. lovforslagets § 1, nr. 42 (forslaget til retsplejelovens § 1017 d).”

Efter retsplejelovens § 41 b, stk. 3, nr. 2, kan retten til aktindsigt begrænses, i det omfang det af ganske særlige grunde er påkrævet af hensyn til forebyggelse, opklaring og forfølgning af lovovertrædelser. Om bestemmelsen hedder det i forarbejderne, jf. Folketingstidende 2003-04, Tillæg A, s. 634:

”Stk. 3, nr. 2, giver mulighed for at begrænse retten til aktindsigt i det omfang det af ganske særlige grunde er påkrævet af hensyn til forebyggelse, opklaring og forfølgning af lovovertrædelser. Med ordene »ganske særlige grunde« og »påkrævet« er det hensigten at markere, at dette led kun skal anvendes i ekstraordinære tilfælde. Endvidere vil der som altovervejende hovedregel kun være tale om at undtage enkelte oplysninger, som fremgår af dommen eller kendelsen, fra aktindsigt.

Som eksempel kan nævnes sager om narkotikakriminalitet, hvor det kan være påkrævet at undtage telefonnumre eller adresser, som fremgår af dommen eller kendelsen, fra aktindsigt, hvis der er risiko for, at det ved opringning til disse telefonnumre eller henvendelse på disse adresser (fortsat) er muligt direkte eller indirekte at komme i kontakt med personer, der sælger narkotika.

Undtagelsen vil endvidere i meget sjældne tilfælde kunne anvendes af hensyn til beskyttelse af vidner.

Det bemærkes, at hvis et vidnes bopæl eller navn, stilling og bopæl er hemmeligholdt for tiltalte i medfør af retsplejelovens § 848, stk. 2, skal vidnets bopæl eller navn, stilling og bopæl slet ikke medtages i dommen.

Undtagelsen vil efter omstændighederne kunne anvendes, hvis der er begrundet mistanke om, at den, der søger aktindsigt, vil begå strafbart forhold med hensyn til dommen eller kendelsen, eksempelvis ved offentliggørelse uden anonymisering i strid med den foreslåede regel i retsplejelovens § 1017 d, jf. lovforslagets § 1, nr. 42.”

Landsrettens begrundelse og resultat

Det følger af retsplejelovens § 41 b, stk. 1, jf. stk. 2, nr. 3, at **Tiltalte 1** og **Tiltalte 2** som journalister ved B.T. og **Tiltalte 3** som ansvarshavende redaktør for B.T. som udgangspunkt var berettigede til aktindsigt i kendelsen af 8. januar 2011 fra Retten i Esbjerg, også selv om kendelsen var afsagt for lukkede døre i en verserende straffesag, jf. tillige Højesterets kendelse gengivet i U.2005.1564/2.

Aktindsigten kunne begrænses i det omfang, det af ganske særlige grunde var påkrævet af hensyn til opklaringen og forfølgningen, jf. lovens § 41 b, stk. 3, nr. 2. Efter anklagemyndighedens tilkendegivelse om, at man ikke fandt, at nogen del af retsbogen eller kendelsen – bortset fra sigtedes forklaring – kunne undtages fra aktindsigt i medfør af § 41 b, stk. 3, blev der ikke gjort begrænsning i de tiltaltes ret til aktindsigt i kendelsen.

Det følger af retsplejelovens § 41 f, stk. 6, 2. pkt., at kopier af kendelser i straffesager, der ikke er endeligt afsluttet, og som i medfør af retsplejelovens § 41 b, stk. 2, nr. 3, udleveres til pressen til brug for journalistisk eller redaktionelt arbejde, indtil sagen er endeligt afsluttet, ikke må være tilgængelige for andre end massemediets journalister og redaktionsmedarbejdere og kun må bruges til støtte for journalistisk og redaktionelt arbejde. Forarbejderne til den tidligere gældende retsplejelovs § 41 a, stk. 6, om bl.a. forbud mod, at pressen ordret gengav lange sammenhængende passager fra de pågældende udskrifter over for uvedkommende, og forbud mod, at pressen under interviews foreholdt nogen indholdet herfra, er ikke gentaget i forarbejderne til nugældende § 41 f, stk. 6, 2. pkt.

På denne baggrund og efter den udvidelse af retten til aktindsigt ved domstolene, som fandt sted ved lovændringen i 2004, finder landsretten ikke, at den ordrette gengivelse i artiklerne i B.T. af passager og oplysninger m.v. fra kendelsen indebærer en overtrædelse af retsplejelovens § 41 f, stk. 6, 2. pkt.

Landsretten frifinder derfor de tiltalte.

T h i k e n d e s f o r r e t :

Byrettens dom ændres, således at **Tiltalte 1**, **Tiltalte 2** og **Tiltalte 3** **frifindes**.

Statskassen skal betale sagens omkostninger for byret og landsret.